

Nie jeden majiteľ bytu či útulného domčeka sa rozhoduje o výmene okien.

Dôvodom môže byť snaha ušetriť na tepelnej energii, či zmenšiť hluk prichádzajúci z ulice, často však aj ten oveľa jednoduchší - staré okná už dožili a treba ich vymeniť. Tu sa mnohí rozhodujú, aké si vybrať. Najčastejším argumentom proti dreveným oknám je

Nebojme sa drevených okien

starostlivosť o ne a ich údržba. Ako to v skutočnosti je?

Kvalitná povrchová úprava sa skladá z troch vrstiev.

Prvú vrstvu nazývame namáčací

Náter okna bez údržby sa stáva krehkým a krúpbobitie ľahko spôsobí mikrotrhliny, ktorými vniká vlhkosť do dreva.

Udržiavaný náter si zachováva svoju pružnosť, nepoškodí ho ani ľadovec.

základ. Nanáša sa na vybrúsené drevo najčastejšie máčaním. Splňa viacero funkcií, ktoré priamo alebo nepriamo súvisia s odolnosťou povrchovej úpravy. Pripravuje povrch pre druhú vrstvu. Viaže sa priamo na drevnú hmotu a je nositeľom ochranných látok. Vďaka tomuto základu sú okná chránené proti plesni, hubám, škodcom či dokonca proti UV žiareniu. Samotný základ však nie je odolný voči vlhkosti. Ochranu proti vode a vlhkosti zabezpečujú druhá a tretia vrstva.

Druhá vrstva, často nazývaná INTERMEDIO, je lazúra. Zaručuje drevu a základu odolnosť proti vlhkosti. Intermedio je vyhotovené tak, aby sa dalo nanášať máčaním alebo polievaním a na základe toho sa dostane i do spojov a do rohov, kadiaľ najčastejšie vniká do dreva vlhkosť. Tieto miesta nedokážeme ochrániť, ak nanášame lazúru striekaním alebo štetcom. Dá sa povedať, že intermedio chráni drevo dookola. Intermedio býva najčastejšie bezfarebné, teda nemení výsledný farebný vzhľad.

Tretia vrstva sa nanáša striekaním a nazývame ju hrubovrstvová lazúra. Jej názov je odvodený od toho, že výsledná vrstva farby na dreve je viac ako 2,5 násobne hrubšia, ako pri ostatných lazú-

rach. Táto lazúra okrem odolnosti proti vlhkosti musí byť dostatočne mäkká nato, aby dokázala odolať úderom ľadovca či krúpbobitia. Musí byť natoľko elastická, aby zniesla drobné rozmerové zmeny spôsobené zmenou vlhkosti dreva.

Pozrime sa bližšie na to, ako je to so starostlivosťou takto povrchovo upravených okien.

Údržba drevených okien je pomerne jednoduchá. Treba si pritom uvedomiť, že každá povrchová úprava je účinná iba vtedy, ak nie je porušená. Dbajte preto na to, aby akékoľvek porušenie vrstvy la-

ku bolo v čo najkratšom čase opravené. Ak vaše okná nevykazujú mechanické poškodenie, je ich údržba jednoduchá a spája sa s umývaním okien. Výrobca okien alebo dodávateľ farby má pre vás

Výrobcovia okien majú k dispozícii servisný kufrík. Vďaka nemu je oprava mechanických poškodení hračkou.

set na údržbu a ošetrovanie okien. Ten pozostáva z čističa (cleaner), ktorý ľahko odstráni zaschnutú špinu a hmyz na rámoch okien bez toho, aby narušil povrch farby. Následne sa handričkou naniesie leštič (finiš), ktorý oživí farebnosť a vráti jej lesk. Navyše zacelí drobné, okom priam nepozorovateľné trhlinky napríklad po krupobíť. Obnoví pritom vrstvu farby, ktorá sa prirodzeným pôsobením slnka, vetra a mrazu odparí do ovzdušia. Sklenené tabule sa potom očistia bežným spôsobom. Tým sa naša údržba okien skončila.

Čo však s drevenými oknami, ktorých údržbu sme zanedbali a chceli by sme obnoviť ich náter? V tomto prípade si musíme uvedomiť, čo je cieľom obnovy. Môže to byť:

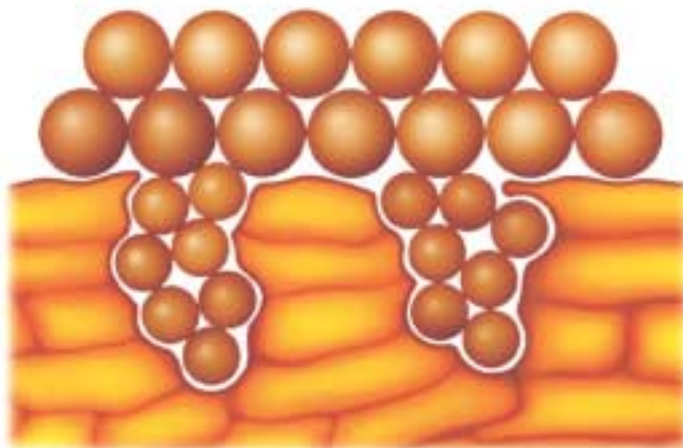

Takto vyzerá údržba okien v praxi.

- v čo najväčšej miere sa priblížiť pôvodnej skladbe povrchovej úpravy – to v prípade, že typ a charakter pôvodnej povrchovej úpravy zodpovedá našim predstavám a požiadavkám,
- vytvorí úplne novú povrchovú úpravu.

Pri rozhodovaní o spôsobe treba vziať do úvahy fakt, či je dostupná značka farby, ktorú nám výrobca okien naniesol na okná, a to aj v štetцovej kvalite, teda, či sa dá nanášať štetcom, a či je drevo pod farbou, ktorú chceme obnoviť, ešte bez farebných zmien, a teda neporušené. Hlavné posledný bod je veľmi dôležitý.

V prípade obnovy len mierne zvetraného náteru rovnakou značkou farby treba povrch poriadne

Všetky tri vrstvy uzavru póry, čím zamedzia vnikaniu vlhkosti do dreva. Povrch je jednoliaty a hladký.

očistiť a jemne prebrúsiť brúsny papierom so zrnitosťou 280 až 320. Tým zabezpečíme, aby sa nám následné nátery dobre prichytili k starému a neskôr sa neodlupovali. (Pozor, použitie náteru podobnej kvality, ale od iného výrobcu, nemusí zaručiť ani po dobrom prebrúsení dobré naviazanie nového náteru na starý.) Následne nanášame štetcom nový náter vo vrstvách predpísaných výrobcom náteru minimálne v dvoch vrstvách, pričom medzi jednotlivými nátermi je nutné dodržať čas sušenia – obvykle 8 hodín.

Ak je náter už poškodený tak, že miestami už vidno drevo, alebo nemáme k dispozícii pôvodnú náterovú hmotu, či zvolený systém povrchovej úpravy je iný od pôvodného, musíme najskôr odstrániť pôvodný náter. To sa dá spraviť viacerými spôsobmi. Najjednoduchšie je použiť odstra-

ňovač starého náteru. Povrch potom vybrúsime až na zdravé drevo. (Pri pôvodnom nátere pomocou olejových farieb neodporúčame aplikáciu náterových látok na vodnej báze – vodou riediteľných farieb.)

Následne štetcom jedenkrát nanesieme namáčací základ. Po po-

**1 - surové drevo
2 - namáčací základ
3 - intermedio - chráni drevo dookola proti vlhkosti
4 - hrubovrstvová lazúra**

trebnom čase sušenia (cca 4 hodiny) ho jemne prebrúsime papierom so zrnitosťou 280 - 320 a nanášame vrchnú hrubovrstvovú lazúru v kvalite pre nanášanie štetcom v dvoch až troch vrstvách.

**DaB v spolupráci s firmou G&G
Prievdza s. r. o.**

Na záver by sme v pár bodoch zhrnuli základné poznatky:

1. V súčasnosti existujú na trhu povrchové úpravy na okná a dvere, ktoré pri nenáročnej údržbe garantujú desaťročia bez nutnosti renovácie náteru.
2. Ak sa rozhodujete pre nové okná, pýtajte sa výrobcu na systém údržby, prípadne žiadajte od neho servisnú zmluvu na údržbu okien.
3. Informujte sa na značku náterovej hmoty, ktorú vám výrobca dal alebo dá na okná (výrobca, odtiene jednotlivých vrstiev...).
4. Ak sa stane, že je povrch okna mechanicky poškodený, neváhajte a urýchlene zariadte nápravu – ušetríte si nemalé náklady a veľké množstvo času na obnovu povrchu okna.
5. Zabezpečte si set na údržbu okien a dverí – renomovaní výrobcovia často poskytujú jeden exemplár súčasne s oknami.

